

LECTORI SALUTEM!

Túlvilág és e világ lehetne ennek a számnak a címe. A Studia – Debreceni Teológiai Tanulmányok összevont, 2018/1–2-es füzeté egyrészt az újszövetségi eszkatológia témakörén belül szólaltatja meg a jövődöbeli Isten országának egyes témáit, Szopó Ferenc és László Virgil cikkei által, másrészt pedig az ideig valóságot tematizálja, mint a keresztyén ember e világi egzisztenciájának töredékességét az eljövendő keresésének elve mentén, amint az olvasható Peres Imre tanulmányában. Ezekhez képest éles, de semmiképpen sem bántó az a kontraszt, amely akár az ószövetségi régészettudomány felől érkezik egy mindenképpen világi témával (Paczári András: Az ókori Levante szőlő- és borkultúrája), akár egyháztörténeti kutatások publikálásából fakad, melyek a 19–20. század reformátusságát érintik a Kárpát-medencében (Sárközi Gergely Antal, Pálfi József), vagy egy nemrégiben létrehozott alapítvány névadójának kívánnak emléket állítani (Kustár Zoltán, Szabadi István). A kettészakított egyházkerület vagy a pápai Ószövetségi Tanszék története nem csupán a történelem iránt fogékony érdeklődők számára hozhat újdonságokat, hanem tudatosítja azt a tényt, hogy az Isten igéjével való foglalkozás sosem csupán az eszkatológia felől realizálódik, hanem a mindennapi élet, az egyházszervezet, az egyetemi oktatás szintjén is megoldandó ügyeket gene-

rál; még akkor is, ha ebben a politika nagyobb szerepet játszik, mint a teológia. Both Antal öröksége viszont arra figyelmeztet, hogy a keresztyén teológia nem csupán az egyház sajátja, hanem igényes művelésére, az ökumenikus párbeszédre az egyház hivatalos szolgálain kívül is igényt tarthatnak mások. A cigányság és az egyház kérdése szintén a mindennapi tapasztalataink valóságát szólaltatja meg (Szabóné Kármán Judit tollából angol nyelven – ezzel is kibővíve a diszkusszióra készek körét), de egyben magában rejti az eljövendő reménység mindenki számára hozzáférhető meghirdetésének lehetőségét is. Az egyház számára mindig is nagy kihívás volt, és mindig az is marad, hogy az eljövendő iránti rajongása mellett mindig legyen szeme, keze és füle a vele egy közösségben élők iránt, segítve, vezetve, pásztorolva őket. Ulrich H. J. Körtner bécsi rendszeres teológiai professzor eredeti német nyelven közölt cikke a reformáció és a tudomány kapcsolatát vizsgálja, amely alapvetően épít arra a kettősségre, amely az örökévalóság felé tekintő megigazulástan és az akadémiai tudományosság szétválaszthatatlan egységét hangsúlyozza. Éppen a reformáció örökségeként tekinthetünk arra, hogy a kegyesség és a tudományművelés nem alternatívái, főleg nem ellenpólusai egymásnak, hanem az igazán hívő keresi hite tudományosan megfogható oldalának

megismerését, s aki elmélyülten foglalkozik a hit tudományával, nem teheti ezt másként, mint Isten előtti alázattal.

S mennyire fontos ennek a kettősségnek az egyensúlyban tartása a teológiai tudományművelés számára! Hiszen a keresztyén teológia, mint a hittapasztalatok rendszerező tudománya, mindenekelőtt Isten ígéjéből él, így nem hagyhatja figyelmen kívül annak eszkatológiai meghatározottságát. Minden olyan kísérlet, amely lemond arról az igényről, hogy teológiát műveljen az Isten ígéreteinek figyelmen kívül hagyásával, csupán az akadémiai tudományosságot abszolválja, s nem veszi komolyan azt, hogy az a teológia, mint Istenről szóló beszéd, nem ér véget a katedrán, hanem a jövőre nézve is üzenetet hordoz magában. Ugyanakkor, ha ebből a reménységből csupán olyan narratívák születnek, amelyek nem számolnak komolyan a tudományos igényességgel és a szociológiai meghatározottsággal, akkor féltő, hogy nem marad más a teológiából, mint vallásos beszéd, amely nem képes megláttatni a mélyebb összefüggéseket, a más tudományágakkal való intenzív párbeszéd lehetőségét, s végső soron a teológia hasznát a társadalom és egyben az egyház mindennapi cselekvése számára. Mindkét oldalra való kilengés

veszélyt hordoz magában. S egy teológiai folyóirat éppen abban lehet segítségül, hogy mindkét oldal jelentőségét, eredményeit, felismeréseit, kutatásait megszólaltassa. Így a teológia művelése nem lesz öncélúvá, hanem mint önálló tudomány, de mégis a keresztyén hit megélésének segítő tudományává lesz. A részterületek és a különböző tudományos vizsgálódások, ennek az elgondolásnak a mentén sosem lógnak egyfajta légtüres térben a tudományos kutatás és az egyházi alkalmazhatóság között, hanem egy nagy egész szerves részét képezik, s azt a mai megállapítást erősítik meg, hogy a keresztyén teológiának van mondanivalója a mindennapok számára.

Ez utóbbit hangsúlyozzák a könyvrecenziók és konferenciabeszámolók, amelyek nem maradnak meg a pusztán elvi, vagy az elvtelen gyakorlati szinten, hanem szüntelenül keresik a teológia és a hit gyakorlati alkalmazhatóságának lehetőségeit. Bízunk benne, hogy folyóiratunk jelen száma sokak érdeklődését felkelti, s továbbgondolásra, elmélyülésre, kutatásra késztet. Ebben a reménységben adjuk kézbe az olvasóknak – a szerzők munkáját megköszönve – a *Studia* legújabb számát.

Kovács Krisztián